Una peça del museu

La setmana passada des de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries es donava a conèixer la notícia que el Centre de Recerca i Difusió de la Història Local (CRDHL) del departament de Cultura i Patrimoni Històric municipal havia adquirit recentment un exemplar de la important obra *Marca Hispanica sive limus hispanicus*, escrita pel polític i religiós francès Pèire de Marca, un valuós llibre escrit com a conseqüència del Tractat dels Pirineus i que fou publicat a París el 1688, posterior a l'establiment de la frontera establerta en la Pau dels Pirineus l'any 1658.

Segons ha explicat Jordi Canet, el responsable d'aquest organisme dedicat específicament a promoure i difondre la història de la vila comtal, "el conjunt documental reunit per l'autor del volum constitueix un instrument de primera magnitud per a la historiografia catalana i del Migdia francès pel fet que s'han perdut molts dels documents publicats al llibre, especialment pel que fa al període medieval". Per la seva banda, el regidor de Cultura, Ramon Piris, ha remarcat que "l'exemplar adquirit, que és una edició facsímil de gran qualitat i a un preu molt assequible, és una aportació més que contribueix a refer la història i la cultura local".

Per cert, segons les dades recollides per Canet, Pèire de Marca (Gan, Bearn, 1594 - París, 1662), eclesiàstic i polític, fou enviat el 1644 com a visitador general a la Catalunya revoltada contra el rei de Castella i aliada de França. Alhora que s'encarregava del govern polític durant els set anys que durà la seva missió, va recórrer el país escorcollant-ne els arxius amb l'objectiu d'obtenir tot allò que pogués justificar els drets històrics de França sobre Catalunya i que pogués ser utilitzat a les converses de pau. Arribada l'hora del Tractat dels Pirineus (1659), Marca va posar la seva erudició i el material documental acumulat al servei dels interessos de la cort francesa. Els seus coneixements històrics foren decisius per consolidar la pèrdua del Rosselló i de part de la Cerdanya, que van ser incorporats a França.

A ningú se li escapa que el llibre en qüestió és una peça de museu. En realitat, des de l'Ajuntament, amb Jordi Canet com a veritable ànima de tot plegat, fa un temps que treballen en la creació del Museu d'Història Medieval de Castelló d'Empúries. Aquest futur museu local esdevindrà, sense cap mena de dubtes, un espai on els orígens històrics de l'Alt Empordà hi tindran el seu reflex més evident. Els castellonins estan preparant aquest espai, sense presses però sense pausa, i, entre moltes altres coses, han anat adquirint peces -monedes, per exemple- per poder explicar millor el nostre passat i també han recuperat pedres com la important col·lecció de làpides funeràries hebrees de l'antic cementiri medieval, que hi havia extramurs del municipi. Unes làpides -de les 13 que han estat localitzades, ja en disposen de set- que han estat cedides.

Ara que tant es parla de la recuperació de la memòria històrica, és bo remarcar iniciatives com la que s'estan movent a Castelló d'Empúries que ajuden a arribar gairebé a les arrels del nostre passat. Fa poc es va estrenar, al Museu de la Casa Cúria-Presó medieval, l'audiovisual *Entre la corona i l'espasa: la nissaga dels comptes d'Empúries*, que forma part del projecte de la Generalitat La ruta dels orígens, endegat per explicar la història de Catalunya des de diverses poblacions catalanes. Una de les escollides, com no podia ser d'una altra manera, ha estat la vila comtal. ■

"Castelló adquireix un llibre que reprodueix documents perduts del període medieval"

Josep M. Bernils
jmbernils@horanova.cat

